

מדינת ישראל
משרד החינוך
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : חורף תשע"ט, 2019
היקף הבחינה : שתי יחידות לימוד
מספר שאלון : 990402

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

ארגון ומינהל

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים:

פרק ראשון (10X4) 40 נקודות.

פרק שני (7X2) 14 נקודות.

פרק שלישי (2X15) 30 נקודות.

פרק רביעי (4X4) 16 נקודות

סה"כ: 100 נקודות

פרטי מרכז ההשכלה:	ג. מלאו את הפרטים הבאים:
שם: _____	מספר נבחן: _____
כתובת המוסד: _____	שם נבחן: _____
קוד מוסד: _____	שם משפחה פרטי
מקום בחינה: _____	מס' ת"ז: <input type="text"/>

בהצלחה!

שם המעריך: _____
ציון בחינה: _____

פרק ראשון שאלות סגורות (40 נקודות)

לפניכם 12 שאלות. עליכם לענות על 10 שאלות בלבד. הקיפו בעיגול את התשובה המתאימה ביותר. (לכל שאלה - 4 נקודות).

1. בראיון עבודה המרואיין:

- א. צריך להיות צנוע.
- ב. צריך להתייחס למראיין בצורה חברית ובלתי פורמלית.
- ג. צריך להיות ענייני וממוקד.
- ד. צריך להשמיץ את המעביד הקודם.

2. יורם מנהל חברת הסעות. הוא מאמין שאנשיו עובדים עבור כסף בלבד, הם עצלנים ובעצם היו מעדיפים שלא לעבוד כלל אם יכלו. הוא דואג לפקח עליהם באופן ישיר וצמוד, נוזף במי שטועה ונותן בונוס כספי לעובדים מצטיינים. יורם מאמין בגישה הבאה:

- א. ניהול מסוג Y של מקרגור.
- ב. ניהול מסוג X של מקרגור.
- ג. ניהול על פי מאסלו.
- ד. שיתוף עובדים.

3. דני העדיף מקום עבודה בו השכר נמוך, אולם יש בו קביעות, על פני מקום עבודה אחר בו השכר גבוה ללא קביעות. על פי תיאוריית הצרכים של מאסלו, הצורך שמניע את דני הוא:

- א. הצורך במימוש עצמי.
- ב. הצורך בביטחון.
- ג. הצורך בהערכה וכבוד.
- ד. הצורך בשייכות.

4. שיתוף עובדים בהחלטות הוא דוגמה ל:

- א. עידוד חומרי.
- ב. עידוד משולב.
- ג. עידוד מוראלי.
- ד. תוספת שכר לעובד.

5. תהליך קבלת החלטות

- א. מורכב משלושה שלבים.
- ב. מחייב ליווי יועץ חיצוני.
- ג. הוא תהליך בו מתבצעת בחירה של דרך פעולה אחת מתוך מספר דרכי פעולה אפשריות.
- ד. לא מתחשב ביכולת ביצוע וזמינות משאבים.

6. היתרון ברשת תקשורת ריכוזית הוא:

- א. שכל חבר יכול להציג את עמדתו לחבר אחר בקבוצה ללא תיווך.
- ב. יעילות בהעברת מסרים כשהקבוצה עוסקת במטלות מורכבות.
- ג. יעילות בהעברת מסרים כאשר הקבוצה עוסקת במטלות פשוטות.
- ד. יצירת עומס מידע על אנשים מרכזיים.

7. התפוקות:

- א. הן חומרי הגלם שמהם מייצר הארגון את מוצריו.
- ב. חשובות בעיקר בארגון ציבורי.
- ג. השירותים או המוצרים שהארגון מייצא לסביבה.
- ד. החומרים שארגון קולט מהסביבה.

8. לפי גישת יחסי אנוש, העובד מונע בעיקר מ:

- א. תגמול כספי.
- ב. צורך בביטחון.
- ג. צרכים בסיסיים.
- ד. תגמול חברתי.

9. לחץ במקום העבודה:

- א. נוצר אצל כל האנשים באותה מידה לגבי אותם דברים.
- ב. מאפיין רק אנשי שירות.
- ג. יכול להתבטא בכאבי ראש, לחץ דם גבוה, תחושת בלבול וחוסר ריכוז.
- ד. מושפע רק ממאפיינים אישיים של העובד.

10. תמר, המנהלת, החליטה לשנות את הגדרת תפקידו של עובד, כך שיהיה יותר עצמאי

ובעל אחריות רבה יותר. בתחום הניהול, פעולה זו נקראת:

א. קונפליקט תפקידי.

ב. העשרת עיסוק.

ג. עבודת צוות.

ד. פישוט תפקיד.

11. אחד המאפיינים של ארגון ביורוקרטי הוא:

א. מערכת לא ברורה של סמכות ואחריות.

ב. מדרג ידוע וברור של סמכויות.

ג. העסקת עובדים לטווח קצר בלבד.

ד. שיתוף העובדים בתהליך תכנון העבודה אותה עליו לבצע.

12. יעילות סגנון המנהיגות מושפעת מ:

א. הכריזמה של המנהיג בלבד.

ב. אופי הקבוצה, הנסיבות ואופי המנהיג.

ג. ההרכב החברתי של חברי הקבוצה בלבד.

ד. התכונות המולדות של המנהיג בלבד.

פרק שני (14 נקודות)

לפניכם 9 היגדים, בחרו 7 מתוכם.

הקיפו בעיגול אחת משתי האפשרויות: "נכון" או "לא נכון". (לכל סימון מתאים - 2 נק').

1. מנהיג אוטוקרטי משתף את חברי הקבוצה בהחלטות. נכון / לא נכון
2. לפי גישת המערכות הפתוחות הארגון מושפע מהסביבה ומשפיע עליה. נכון / לא נכון
3. אין צורך להתכונן לריאיון עבודה. נכון / לא נכון
4. קונפליקט תפקידי גורם ללחץ. נכון / לא נכון
5. במחקרי הות'ורן נחשפה השפעת הקבוצה על היחיד. נכון / לא נכון
6. התנהגות אגרסיבית מומלצת כשצריך לדבר עם הממונה. נכון / לא נכון
7. קבוצת עבודה בלתי פורמלית נוצרת על בסיס חברות מרצון. נכון / לא נכון
8. בתקשורת דו-סטריית יש משוב. נכון / לא נכון
9. גישת הניהול המדעי רואה בעובדים חלק מהמכונה התעשייתית. נכון / לא נכון

פרק שלישי (30 נקודות)

לפניכם שלושה נושאים. בחרו שני נושאים מתוכם.
בשני הנושאים שבחרתם - חשוב להקפיד לענות על כל השאלות הכלולות בהם.
(לכל נושא מלא - 15 נקודות). את התשובות לנושאים יש לכתוב במחברת הבחינה.

נושא ראשון – מוטיבציה

אורן ועמית, שני מנהלים, שוחחו ביניהם כיצד ניתן לדרבן עובדים לעבוד שעות נוספות. אורן העובד במפעל ייצור, סבור שבנוסף כספי הוא עידוד מצוין, ובכוחו לשכנע כמעט כל עובד לעבוד שעות נוספות.
עמית, העובד במחלקת פיתוח בהיי-טק, טען בתגובה שיש הבדל בין עובדי ייצור ששכרם נמוך לעובדים בהיי-טק. כל העובדים אצלו הם מהנדסים בכירים ומוכרים, שמקבלים ממילא משכורות גבוהות וכדי להמריץ אותם לעבוד שעות נוספות, יש צורך להציע להם עבודה עם עידוד אחר.

1. א. מהו עידוד חומרי ומהו עידוד מוראלי? (4 נק')
ב. הסבירו איזה סוג עידוד כדאי להעניק למהנדסים בהיי-טק. (3 נק')
2. א. על פי פירמידת הצרכים של מאסלו, איזה צורך מספק הבונוס הכספי לעובדי הייצור ששכרם נמוך ביותר. (3 נק')
- ב. על פי התיאוריה של מאסלו (ראה דגם למטה) האם עמית צודק? נמקו. (5 נק')

נושא שני - השתלבות במקום עבודה

אורית סיימה בהצטיינות את לימודיה באוניברסיטה וקיבלה תואר ראשון בשיווק. לאחר שחזרה מטיול של שלושה חודשים בדרום אמריקה, החליטה להיעזר בקשרי משפחה, חברים ומכרים למציאת מקום עבודה. היא כתבה קורות חיים בכתב ידה העגול והנאה, ותיארה את ההיסטוריה המקצועית שלה בצורה סיפורית ומעניינת. בחלק של השכלה והשתלמויות היא ציינה תחילה את לימודי התיכון, ואחר כך את הלימודים באוניברסיטה. בהמשך הדף, כדי להרשים, היא פירטה תחביבים רבים והוסיפה שמות שני ממליצים.

1. הציגו 3 שגיאות שעשתה אורית בקורות החיים שכתבה. (6 נק')
 - א. האם בחרה בדרך נכונה לחיפוש עבודה? נמקו. (4 נק')
2. אורית החליטה להסתייע בקשרי משפחה חברים ומכרים.
 - ב. הציגו שתי דרכים נוספות לחיפוש עבודה. (5 נק')

נושא שלישי – ניהול ומנהיגות

"דורון טכנולוגיה רפואית" היא חברה המפתחת מכשור רפואי חדשני לבתי חולים. עובדי החברה נבחרו לאחר תהליך מיון קפדני, הם איכותיים, מקצועיים וחדורי מוטיבציה, שעובדים שעות רבות מדי יום מבלי שיהיה צורך לדרבנם. מנכ"ל החברה טוען שכדי שארגון יצליח, יש לטפח את העובדים, לעודדם, להתחשב ברצונותיהם וליצור אווירה נעימה במקום העבודה.

1. (א) מהו מנהיג משימתי?
 - א. מהו מנהיג חברתי? (4 נק')
- ב) על פי נתוני האירוע, באיזה סגנון מנהיגות (משימתי או חברתי) הייתם מציעים למנהל החדש לנקוט? בתשובה יש התייחס ליעילות הסגנון שבחרתם, בהתאם לאופי הקבוצה. (6 נק')
2. האם המנכ"ל החדש הוא מנהיג פורמלי או מנהיג בלתי פורמלי? הסבירו. (5 נק')

פרק רביעי (16 נקודות)

לפניכם 6 היגדים, בחרו 4 מתוכם.

הסבירו את הטענה/האמירה המוצגת במשפט. (לכל שאלה 4 נקודות).

1. מטרת קורות חיים היא להגיע לראיון עבודה.

הסבירו:

2. סימני שחיקה יכולים להיות פסיכולוגיים ו/או פיזיולוגיים.

הסבירו:

3. מתן משוב הוא אמצעי חשוב לשיפור תהליך התקשורת.

הסבירו:

4. הנורמות בקבוצה יכולות להשתנות עם השנים.

הסבירו:

5. הסביבה הפיזית משפיעה על התנהגות הארגון.

הסבירו:

6. ארגון יכול לעזור לעובד להתמודד עם שחיקה.

הסבירו:

ב ה צ ל ח ה !